

LUNDS
UNIVERSITET

Solidaritet i EU — för eller emot migration?

Tolkning av begreppsanvändningen solidaritet i den politiska debatten om Europeiska rådets beslut, utifrån Quentin Skinners teoretiska perspektiv.

Katja Holböll

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSG31
Termin: Ht 2016
Handledare: Lena Halldenius & Ida Jansson
Omfång: 12 128 antal ord.

Abstract

Solidaritet är ett av de grundläggande värdena i Europeiska unionen och har varit en ledstjärna för den gemensamma europeiska asylpolitiken sedan 90-talet. Under andra halvan av 2015 ökade drastiskt antalet flyktingar och migranter som försökte eller lyckades ta sig till Europa. För hanteringen av denna situation antog Europeiska rådet två beslut för omplaceringen av sammanlagt 160 000 personer i behov av internationellt skydd.

I relation till beslutet framfördes politiska språkhandlingar med skilda användningar av begreppet solidaritet, både för och emot beslutet. Med utgångspunkt att begreppet solidaritet är mångtydigt, undersöker jag användningen utifrån Quentin Skinners teori och metod. Primärmaterial från två olika politiska kontexter analyseras och jämförs, ett beslutsprotokoll från Europeiska rådet och två pressmeddelanden från den ungerska regeringen. Detta med syftet att bidra till en fördjupad förståelse kring begreppsanvändningen av solidaritet.

Resultatet visar att solidaritet återkommande används som en positiv benämning, medan osolidarisk används som en negativ benämning om till exempel personer, länder och värderingar. Det framgår dock inte att det finns en universell eller enhetlig idé om vad solidaritet betyder. I materialet grundar sig debatten i hur solidaritet ska återspeglas i politisk praktik, och begreppsanvändningen bottenar i debattörernas skilda politiska ståndpunkter. Den stora skillnaden i begreppsanvändningen är huruvida den som utövar språkhandlingen har avsikten att tala för eller emot ett mottagande av migranter.

Nyckelord: begreppsanalys, Europeiska rådet, Quentin Skinner, solidaritet, Ungern.

Innehållsförteckning

1	INLEDNING.....	1
1.1	PROBLEMFÖRMULERING, SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	3
1.2	MATERIAL OCH AVGRÄNSNINGAR	4
1.2.1	<i>Val av material och avgränsningar.....</i>	<i>4</i>
1.2.2	<i>Primärmaterial.....</i>	<i>5</i>
1.2.3	<i>Sekundärmaterial.....</i>	<i>6</i>
1.3	KÄLLKRITIK.....	7
1.4	FORSKNINGSETISKA BEDÖMNINGAR.....	7
1.5	TERMINOLOGI.....	8
2	LITTERATURÖVERSIKT OCH TIDIGARE FORSKNING.....	10
2.1	J.L. AUSTIN	10
2.2	SOLIDARITET	11
2.2.1	<i>Steinar Stjernø.....</i>	<i>12</i>
2.2.2	<i>Hans-Georg Gadamer.....</i>	<i>13</i>
2.2.3	<i>Lawrence Wilde.....</i>	<i>14</i>
3	TEORI OCH METOD	16
3.1	TEORI.....	16
3.2	METOD	18
4	ANALYS OCH DISKUSSION	20
4.1	ANALYS.....	20
4.1.1	<i>Den lokuta aspekten på Europeiska rådets beslut.....</i>	<i>20</i>
4.1.2	<i>Den illokuta aspekten på Europeiska rådets beslut.....</i>	<i>21</i>
4.1.3	<i>Den perlokuta aspekten på Europeiska rådets beslut.....</i>	<i>24</i>
4.1.4	<i>Den lokuta aspekten på Lázárs pressmeddelande.....</i>	<i>26</i>
4.1.5	<i>Den illokuta aspekten på Lázárs pressmeddelande.....</i>	<i>28</i>
4.1.6	<i>Den perlokuta aspekten på Lázárs pressmeddelande.....</i>	<i>30</i>
4.1.7	<i>Den lokuta aspekten på Orbáns pressmeddelande.....</i>	<i>31</i>
4.1.8	<i>Den illokuta aspekten på Orbáns pressmeddelande.....</i>	<i>33</i>
4.1.9	<i>Den perlokuta aspekten på Orbáns pressmeddelande.....</i>	<i>35</i>
4.2	DISKUSSION	36
5	SAMMANFATTNING	39
	REFERENSER	41

1 Inledning

Under andra halvan av 2015 ökade drastiskt antalet flyktingar och migranter som försökte eller lyckades ta sig till Europa. Majoriteten av dessa personer korsade Medelhavet med båt i hopp om att nå Europa. Enligt UNHCR, FN:s flyktingorgan, har mer än 1 miljon människor korsat Medelhavet och lyckats ta sig till europeiska frontlinjens medlemsländer, Grekland och Italien, som därav utsattes för ett högt migrationstryck.¹ Effekterna märktes inte enbart av i Grekland och Italien, utan över hela kontinenten. Detta grundade sig delvis i att majoriteten av människorna valde att inte stanna i Grekland eller Italien, utan reste vidare genom västra Balkan för att försöka ta sig till väst- och nordeuropeiska länder.²

Solidaritet är ett av de grundläggande värdena i Europeiska unionen och har varit en ledstjärna för den gemensamma europeiska asylpolitiken sedan 90-talet.³ Idag är principen inkorporerad i traktater, som exempelvis artikel 80 i “Treaty on the Functioning of the European Union” (TFEU). Denna artikeln tillhör kapitel 2 i TFEU som handlar om unionens policys som berör gränskontroller, asyl och immigration.

“The policies of the Union set out in this Chapter and their implementation shall be governed by the principle of solidarity and fair sharing of responsibility, including its financial implications, between the Member States. Whenever necessary, the Union acts adopted pursuant to this Section shall contain appropriate measures to give effect to this principle.”⁴

¹ UNHCR, The UN Refugee Agency, “Refugees/Migrants Response – Mediterranean”, 2016-01-01, <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php> (Hämtad 2016-12-10)

² UNHCR, The UN Refugee Agency, “Global trends forced displacements in 2015”, 2016-06-20, <https://s3.amazonaws.com/unhcrsharedmedia/2016/2016-06-20-global-trends/2016-06-14-Global-Trends-2015.pdf>, sid. 7. (Hämtad 2016-12-11)

³ Goldner Lang, “IS THERE SOLIDARITY ON ASYLUM AND MIGRATION IN THE EU?”. Croatian Yearbook Of European Law & Policy, 2013, sid. 1.

⁴ Treaty establishing a Constitution for Europe (final text), OJ C 310, 16 December 2004, art. 80.

Som en följd av ökat antal personer som anlände till Europa, efterlystes ett solidariskt fördelningssystem i Unionen. Önskan av ett solidariskt fördelningssystem resulterade bland annat 2015 i att stor majoritet av EU:s medlemmar röstade igenom att fördela sammanlagt 160 000 migranter mellan 24 av medlemsländerna.⁵ Beslutet tog avstamp i bland annat artikel 80 i TFEU, men även artikel 78(3) i samma traktat. Artikel 78(3) lyder:

“In the event of one or more Member States being confronted by an emergency situation characterised by a sudden inflow of nationals of third countries, the Council, on a proposal from the Commission, may adopt provisional measures for the benefit of the Member State(s) concerned. It shall act after consulting the European Parliament.”⁶

Europeiska rådet beskriver i beslutsprotokollet hur de rådande förhållandena i Italien och Grekland anses vara en nödsituation. Som konsekvens av detta vidtog rådet åtgärder som innebar att det inrättades en tillfällig och exceptionell omlokalisering i syfte att hjälpa följande medlemsländer.⁷ Beslutet röstades igenom med majoritet av medlemsländerna.⁸

Både inför beslutet, men även efter att beslutet var fattat, uttrycktes det ett stort missnöje från Visegrad-länderna: Polen, Ungern, Tjeckien och Slovakien. Det ungerska missnöjet grundade sig enkelt sagt i att beslutet motsatte sig landets nationella intressen, varav Ungern föredrog att stoppa migrationsströmningarna snarare än att fokusera på ett mottagande.⁹ Ungern är ett land vars nutida politiska klimat kännetecknas av nationalism och högerextremism. Landets största

⁵ European Commission, “Relocation and Resettlement: EU Member States urgently need to deliver” 2016-03-16, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-829_en.htm (Hämtad 2016-11-05).

⁶ Treaty establishing a Constitution for Europe (final text), OJ C 310, 16 December 2004, art. 78(3).

⁷ Council of the European Union, 2015/0209 (NLE), “COUNCIL DECISION (EU) of establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and Greece” Brussels, 2015-09-22, Hädanefter refereras som Council of the European Union, 2015/0209 (NLE), 2015-09-22.

⁸ Justice and Home Affairs Council, “Meeting n°3411”, 2015-09-23, <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2015/09/22/> (Hämtad 2016-12-20).

⁹ Website of the hungarian government, “If we give in to Brussels, Hungary will change”, 2016-09-27, <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/if-we-give-in-to-brussels-hungary-will-change> (Hämtad 2016-11-18).

parti är Fidesz, ett nationalkonservativt parti som i den ungerska riksstaden har kvalificerad majoritet.¹⁰

Nationalism och högerextremism är allt mer vanligt förekommande i Europa. Ett av de tydligaste tecknen på detta är det ökade stödet för partier med nationalistiska ideologier. Exempel på politiska partier med nationalistiska ideologier är Gyllene Gryning i Grekland, Sverigedemokraterna i Sverige, UKIP i Storbritannien, Fidesz och Jobbik i Ungern.¹¹

Att politiska partier med nationalistiska ideologier ställer sig kritiskt till EU:s som organ har förekommit i andra hänseenden än den situationen som i dagsläget förekommer mellan Ungern och EU. Exempelvis UKIP i Storbritannien hade som mål att få Storbritannien att lämna EU. Ett mål som delvis grundades i en vilja att ha större kontroll över landets gränser samt enbart behöva ta hänsyn till landets egna juridiska system och inte EU:s.¹² Målet blev verklighet efter landets folkomröstning den 23 juni 2016, där lämna sidan vann med 51,9 procent av rösterna.¹³

1.1 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Både Europeiska rådet och Ungern har använt begreppet solidaritet i framförda språkhandlingar som de utfört i relation till beslutet, men de har haft olika intentioner med begreppet. Med utgångspunkt i att begreppet solidaritet är mångtydigt anser jag att det finns ett behov av fördjupad förståelse för hur det tar sig uttryck i politisk praktik. Undersökningen sker genom att tillämpa Quentin Skinners teori och metod på primärmaterial från två politiska kontexter, ett beslutsprotokoll från Europeiska rådet och två pressmeddelanden från den ungerska regeringen. Uppsatsens syfte är att bidra till en

¹⁰ Byström, Gabriel, *Tystnadens triumf*, Ordfront, Stockholm, 2014, sid 14–16.

¹¹ Fredrik Önevall, SVT, *Fosterland*, Dokumentärserie, Publicerat 25 januari 2015 <http://www.svt.se/fosterland/nationalistiska-partier-vaxer-i-europa/>.

¹² Nigel Farage, Sunday Express, “Why we must vote LEAVE in the EU referendum”, publicerad 2016-06-21. <http://www.express.co.uk/comment/expresscomment/681776/nigel-farage-eu-referendum-brexit-vote-leave-independence-ukip> (Hämtad 2016-12-20).

¹³ BBC NEWS, “Results, UK votes to LEAVE the EU”, 2016-06-24 http://www.bbc.com/news/politics/eu_referendum/results (Hämtas 2016-12-11).

fördjupad förståelse kring begrepps användningen av solidaritet i olika politiska kontexter. För att uppnå mitt syfte har jag valt följande frågeställning:

- Hur kan begrepps användningen av solidaritet, i det studerade primär materialet, tolkas utifrån Quentin Skinners teoretiska perspektiv?

1.2 Material och avgränsningar

1.2.1 Val av material och avgränsningar

Sökandet efter primärmaterial har utgått från debatten som förts i samband med beslutet av Europeiska unionens råd om att fördela sammanlagt 160 000 migranter. I denna debatt figurerar olika användningar av begreppet solidaritet. I primär materialet används begreppet solidaritet uttryckligt eller kan tolkas underförstått. Med underförstått menar jag att begreppet solidaritets innebörd och betydelse ingår i det abstrakta idéinnehållet. Utifrån detta har jag valt tre primärmaterial, ett beslutsprotokoll från Europeiska rådet samt två pressmeddelanden från den ungerska regeringen. Begreppet solidaritet används i alla tre, men med olika innebörd.

Fördelningen av 160,000 flyktingar organiserades genom två olika beslut. Den 22 juli 2015 togs det ett beslut om att fördela 40,000 flyktingar, varpå det den 22 september 2015 beslutades att fördela ytterligare 120,000 flyktingar. Den huvudsakliga skillnaden mellan de två besluten är hur många flyktingar som berördes. Övrigt utgår besluten från likartade ställningstaganden, resonemang, mål. Jag har valt att avgränsa mig till att analysera det senare beslutet, som berör 120 000 flyktingar. Detta motiveras utifrån faktumet att det är mer omfattande, men även att det i större utsträckning har väckt både positiva och negativa reaktioner hos medlemsländerna.

En ytterligare avgränsning är att jag endast behandlar material som är tillgängligt på engelska. Detta motiveras delvis utifrån faktumet att jag inte har språkkunskaper för att kunna analysera material på ungerska. Den ungerska regeringen tillhandahåller dock mycket material på engelska, varför jag inte anser att mina språkkunskaper utgjort ett hinder under uppsatsprocessen. Även om jag hade kunnat ungerska, anser jag att det finns en fördel med att allt primärmaterial är på

samma språk. Min teori och metod handlar om att analysera begrepps språkliga uttryck och det hade varit svårt att granska ord på olika språk. Allt material är även avsiktligt skrivet på engelska då det ska vara mottagligt för den internationella publiken.

Slutgiltigen är mitt material avgränsat så att det inte påverkas av resultatet från folkomröstningen, som ägde rum 2 oktober 2016. Folkomröstningen resulterade i att 90% röstade nej till att Ungern skulle ta emot asylsökande, men ogiltighetsförklarades på grund av för lågt valdeltagande. Pressmeddelanden som skickades ut efter folkomröstningen skulle blivit mer komplexa att analysera eftersom de behandlar ytterligare frågeställningar som inte går i enlighet uppsatsens syfte. Detta är frågeställningar som exempelvis hur många röstberättigade som krävdes för att folkomröstningens resultat skulle bli giltigt, och Ungerns juridiska ansvar att uppfylla beslut som redan tagits.

1.2.2 Primärmaterial

Det primärmaterial som är Europeiska rådets beslut från den 22 september 2015 utgörs av 42 sidor, varav begreppet solidaritet nämns 9 gånger totalt. Språket är formellt och använder traktaten om upprättandet av EU, i synnerhet Artikel 78(3), som referens till ställningstagandet. Beslutet innebär att det inrättas en tillfällig och exceptionell omlokalisering av 120,000 migranter från medlemsländerna Italien och Grekland till andra medlemsstater. Enligt rådet visar beslutet den konkreta solidariteten som finns mellan EU:s medlemsstater, samtidigt som det syftar till att ta itu med den globala migrationskrisen.¹⁴ I beslutet nämns det hur migrationsströmmarna även berör andra geografiska områden, som exempelvis västra balkanområdet.¹⁵ Ungern nämns enbart i omfördelningsindexet, där det nämns att landet ska ta emot sammanlagt 1292 personer.¹⁶

Vidare använder jag som primärmaterial två pressmeddelanden från den ungerska regeringen, ett från premiärminister Viktor Orbán och ett från *Minister of Prime Minister's Office* János Lázár. Båda är publicerade på den un-

¹⁴ Council of the European Union, 2015/0209 (NLE), 2015-09-22.

¹⁵ Ibid. sid. 4.

¹⁶ Ibid. sid. 41–42.

gerska regeringens officiella hemsida, och diskuterar hur EU rådets beslut att fördela flyktingar går emot landets intressen och intressen hos varje ungrare. Pressmeddelandet från Viktor Orbán består av 2 sidor, och János Lázár består av 3 sidor. Orbán nämner aldrig begreppet solidaritet, till skillnad från Lázár som nämner det 5 gånger totalt. Båda pressmeddelandena ägde rum kort efter varandra, cirka ett år efter Europeiska rådets beslutade om omlokalisering.¹⁷

1.2.3 Sekundärmaterial

Skinnerns metod innebär att forskarens huvudsakliga uppgift är att sätta sig in och förstå kontexten kring en språkhandling. Metodens förstahandskälla har varit den första delen i Skinners volymserie *Visions of politics*.¹⁸ Men jag har även utgått från andra källor som bidrar till förståelse för Skinners teoretiska och metodologiska perspektiv, bland annat Jussi Kurunmäkis skildring av begreppshistoria i Göran Bergström och Kristina Boréus metodbok *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* och J.L Austins teoretiska perspektiv från hans bok *How to do things with word*.¹⁹

Som konsekvens av valt metodologiskt tillvägagångssätt består mitt sekundärmaterial till största del av litteratur som rör en specifik social och politisk kontext av ett begrepp.²⁰ I denna uppsats är det debatten kring Europeiska rådets beslut om omfördelning av migranter och hur begreppet solidaritet figurerar i denna debatt. För att bidra med kontextuell förståelse har jag bland annat valt att lyfta citat från Jean Asselborn, *Luxembourg's Minister for Immigration and Asylum and President of the Council* och Angela Merkel, Tysklands förbunds-

¹⁷ Website of the hungarian government, "The Referendum is not a party issue", 2016-09-29, <http://www.kormany.hu/en/prime-minister-s-office/news/the-referendum-is-not-a-party-issue> (Hämtad 2016-11-16); Website of the hungarian government, "If we give in to Brussels, Hungary will change", 2016-09-27, <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/if-we-give-in-to-brussels-hungary-will-change> (Hämtad 2016-11-18).

¹⁸ Skinner, Quentin, *Visions of politics. Vol. 1, Regarding method*, Cambridge University Press, Cambridge, 2002.

¹⁹ Austin, J. L., Urmson, J. O. & Sbisà, Marina., *How to do things with words [Elektronisk resurs]*, 2nd ed., Clarendon, Oxford, 1975; Kurunmäki, Jussi i Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 2., kap 5 Begreppshistoria [omarb.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2005.

²⁰ Kurunmäki, Jussi, 2005, s. 188.

kansler.²¹ Utöver positivt ställningstagande till beslutet är Asselborn representativ för Europeiska rådet, och Merkel benämns i mitt primärmaterial från Ungern. Båda bidrar till min tolkning av den illokuta och perlokuta aspekten i mitt primärmaterial.

1.3 Källkritik

Det finns flertal källkritik aspekter som bör tas hänsyn till i denna uppsats. Inledningsvis har jag valt tidigare forskning, teori och metod som utifrån ett tidskritiskt perspektiv kan ifrågasättas. Jag anser dock att informationen som mina källor förmedlar har ett värde som fortfarande är aktuellt och värdefullt för min uppsats, vilket jag tolkar övervinna faktumet att det har några år på nacken. Flertal av mina källor är vidare hemsidor, vilket kan kritiseras utifrån faktumet att de är föränderliga.

Ytterligare en källkritisk aspekt är att mitt primärmaterial är skapat för specifika syften. Även officiella texter som beslutsprotokollet från Europeiska rådet har bakomliggande avsikter samt politiska vinklingar. Min metod tar dock hänsyn till denna källkritiska aspekten och syftar vidare till att identifiera och analysera bakomliggande avsikter och dylikt.

Slutligen vill jag uppmärksamma användandet av en begreppsanalys. Analysen betonar specifikt att man som forskare aldrig kommer kunna nå en helt objektiv tolkning av ens frågor. Ens frågor speglas alltid utifrån vilket perspektiv vi ställer dem, samt faktumet att jag som tolkare själv är påverkad av min sociala och politiska kontext.

1.4 Forskningsetiska bedömningar

²¹ Justice and Home Affairs Council, "Meeting n°3411", 2015-09-23, <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2015/09/22/> (Hämtad 2016-12-20); The federal Chancellor, Bundeskanzlerin, *Angela Merkel*, https://www.bundeskanzlerin.de/Webs/BKin/EN/AngelaMerkel/Profile/profile_node.html (Hämtad 2017-01-02).

Mitt material utgår från flykting- och migrationsfrågan, ett känsligt ämne då det behandlar människor i en väldigt utsatt position. Det är även en fråga som tydliggör att det existerar skilda moraliska ståndpunkter och ideologiska värderingar. Jag har i mitt val av material främst granskat offentliga handlingar, i form av EU-beslut och pressmeddelande publicerade på den ungerska regeringens hemsida. Jag har inte utgått från material där personer som definieras som migranter och berörs av beslutet namnges. Däremot namnger jag länder som röstade emot beslutet, samt namn på personer som yttrat sig kring beslutet. Detta motiveras utifrån uppfattningen att det skapar en kontextuell förståelse som är viktig för min undersökning.

Det har varit nödvändigt med ständiga etiska bedömningar under mitt arbete. Framförallt eftersom jag läst och behandlat material där det kontinuerligt förekommer främlingsfientliga uttryck. Det har varit att prioritet att bibehålla fokus på termen solidaritet och i urvalet har jag valt bort pressmeddelanden och andra typer av material utgivna av den ungerska regeringen där främlingsfientlig inställning uttrycks på ett grovt sätt. Jag anser att detta har resulterat i en koncist och saklig begreppsanalys av begreppet solidaritet, trots att begreppsanalysen utförts i en kontext där det diskuteras om fördelningsbeslutet av migranter.

1.5 Terminologi

Flykting: En term som i denna text syftar till att referera till en person som på grund av fruktar flyr eller har flytt. Personen är även officiellt erkänd som flykting i enlighet med flyktingkonventionen från 1951, eller av understödjande skydd i enlighet av europeisk lag.²²

Asylsökande: Termen refererar till en person som har lämnat in en ansökan för internationellt skydd men där det slutgiltiga beslutet kring anspråket fortfarande är oavslutat.²³

²² Konvention angående flyktingars rättsliga ställning, GA res. 429 (V), 28 juli 1951, art. 1.

²³ Migrationsverket, "Fakta om att söka asyl", 2013-12-11, <http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-asylsokande/Fakta-om-att-soka-asyl.html> (Hämtad 2016-12-23).

Migrant: En migrant är en person som av någon anledning är permanent eller semi-permanent bosatt i ett annat land. Även ett samlingsnamn för emigration (utvandring) och immigration (invandring).²⁴

Hermeneutik: Läran om tolkning.²⁵

Begreppshistoria: Humanistisk forskningsdisciplin som analyserar begrepps historiska betydelse.

²⁴ Migrationsverket, "Fakta om migration", 2014-04-14, <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration.html> (Hämtad 2016-12-12).

²⁵ Svenska Akademiens Ordbok, "Hermeneutik", Publicerad 1931, http://www.saob.se/artikel/?seek=hermeneutik&pz=2#U_H801_11431 (Hämtad 2016-11-19).

2 Litteraturoversikt och tidigare forskning

2.1 J.L. Austin

Min tolkning av J.L. Austin är hämtad från en av hans mest inflytelserika verk *How to do things with word*.²⁶ Boken utgör en samling av Austins föreläsningar på Harvard och blev utgiven efter hans död.²⁷ Anledning till att jag valt Austin som tidigare forskning är då han utgjort en viktig inspirationskälla till Quentin Skinner.²⁸ Då Skinner ligger till grund för både metod och teori i denna uppsatsen, anser jag att Austin bidrar till en kontextuell förståelse av Skinner.

Austins teoretiska perspektiv kännetecknas av att analysera handlingsaspekten i ett språkligt yttrande. Han motsätter sig deskriptiva begreppsliga metoder, detta då han anser att det finns en fara i att försöka simplificera något så komplext som en språkhandling.²⁹ Austins analys av en språkhandling är unik i den meningen att analysen inte utgår från att förklara genom någon form av simplificering. Austin beskriver en språkhandlings avsikt som en korrelation mellan språkvetenskapliga överenskommelser och ord eller meningar med en situation där talaren säger någonting till en åhörare med tillhörande intentioner.³⁰ För att analysera en språkhandling utgår han från tre huvudsakliga aspekter: den lokuta aspekten, den illokuta aspekten och den perlokuta aspekten. Skinner följer Austins distinktion av dessa tre aspekter av en språkhandling. En djupare förklaring av de tre aspekterna finns under metodrubriken.³¹

Enligt Austins teori kan en språkhandling även analyseras som mer eller mindre framgångsrik, detta utifrån följande tre kriterier: konventionalitet,

²⁶ Austin, J. L., 1975.

²⁷ Ibid. sid. 6.

²⁸ Kurunmäki, Jussi, 2005, sid. 186.

²⁹ Austin, J. L., 1975 sid. 40

³⁰ Ibid. sid. 53.

³¹ Kurunmäki, Jussi, 2005, sid. 186.

rådande förhållande och intentionalitet. Att bryta mot dessa kriterier beskriver Austin som ett misslyckande i den påstådda språkhandlingen. Följande är korta beskrivningar av kriterierna:

- Konventionalitet: Det måste finnas ett accepterat konventionellt tillvägagångssätt med en viss konventionell effekt. Detta tillvägagångssättet inkluderar även yttrande av vissa ord, av vissa personer, under vissa omständigheter. Åberopande av speciella tillvägagångssätt måste därav beakta personer och omständigheter i enskilda fall för att det ska kunna vara framgångsrikt.³²
- Rådande förhållande: tillvägagångssättet måste utföras av deltagarna i språkhandlingen korrekt och fullständigt. Tillvägagångssättet är oftast utformat för att användas av specifika personer med vissa tankar eller känslor. Om en person invigs till att delta i samma språkhandling måste personen generellt ha avsikten att dela dessa tankar eller känslor.³³
- Intentionalitet: Mänsklig kommunikation har visat sig starkt beroende på adressatens förmåga att representera en särskild sorts avsikt, det vill säga en talares kommunikativa avsikt.³⁴

Austins teori är väldigt omfattande varav ovanstående utgör en kortfattad beskrivning av hans teoretiska perspektiv.

2.2 Solidaritet

Det finns mycket tidigare forskning inom ämnet solidaritet. En av de mer kända är Émile Durkheim, som 1893 skrev sin doktorsavhandling om social sammanhållning. Durkheims tes är att graden av arbetsdelning, dvs. specialisering av yrken och funktioner, är avgörande för den sociala sammanhållningens former.³⁵ Durkheims forskning är än idag en referens samt inspirationskälla till samtida forskning.

³² Austin, J. L., 1975 sid. 14–15.

³³ *ibid.*

³⁴ *ibid.*

³⁵ Lukes, Steven, *Émile Durkheim: his life and work : a historical and critical study*, Penguin, London, 1972, sid. 10-12.

Om en bortser från att söka efter tidigare forskning som explicit nämner ordet solidaritet, så finns det ett betydligt bredare spektrum av tidigare forskning att förhålla sig till. Kända forskare som Rousseau och Kant har exempelvis forskat inom politisk samhörighet. Båda nämner i sina teoretiska perspektiv hur politisk samhörighet skapas då människor med gemensamma behov går samman för att tillfredsställa och försvara dem.³⁶ Det abstrakta idéinnehållet i deras teoretiska perspektiv kan tolkas ha samma innebörd och betydelse som begreppet solidaritet i gängse uppfattning anser ha.

Efter att ha genomfört en forskningsöversikt har jag valt ut Stjernø, Gadamers och Wildes som tidigare forskning. Gemensamma drag är att de betraktar solidaritet som ett centralt politiskt begrepp. Dock anser de att begreppet är svårdefinerat, samt att det kontinuerligt kommer i skymundan inom politisk teori.

2.2.1 Steinar Stjernø

Jag har valt att lyfta Steinar Stjernø teoretiska perspektiv, som jag har hämtat från hans bok *Solidarity in Europe: The history of an Idea*.³⁷ Stjernø beskriver i sin bok komplexiteten i att spåra historien hos idéer samt betonar utmaningar som solidaritet står inför i modern europeisk kontext. Idéer har olika betydelser i olika sammanhang, de ord och begrepp som används för att uttrycka en idé förändras över tiden, och att särskilja själva idén från dess effekter är ingen lätt uppgift.³⁸ Den fundamentala i hans teori är att det är omöjligt att tala om solidaritet som en enda eller enhetlig idé. Stjernø närmar sig frågan från ett politisk vetenskapligt perspektiv, för att utveckla en jämförande studie om hur och varför idén om solidaritet har varierat över hela Europa. Stjernø anser även att solidaritet är avhängig av välfärd, varav om en stats välfärd hotas, så hotas även solidariteten.³⁹

Stjernø belyser att solidaritet står inför utmaningar i form av att möta individualisering, konsumism och globalisering. Detta är i verkliga utmaningar

³⁶ Kant, Immanuel & Reiss, Hans Siegbert., *Kant: political writings*, 2nd, enl. ed., Cambridge University Press, Cambridge [England], 1991, sid. 74.; Rousseau, Jean-Jacques, *Discourse on the origin of inequality*, Dover Publications, Mineola, N.Y., 2004[1910], sid. 77.

³⁷ Stjernø, Steinar, *Solidarity in Europe: the history of an idea*, Cambridge University Press, Cambridge, 2005.

³⁸ Ibid. sid. 98.

³⁹ Ibid. sid. 102.

som europeiska samhällen står inför idag. Vidare observerar Stjernø en oroande paradox hos tanken av den moderna solidariteten. Solidaritet påstås bygga på delaktighet och sympatisera med behövande, men trots detta har idén svårt att inkludera eller omfatta fattiga, minoriteter eller invandrare. Dessutom är traditionella idéer som ligger till grund solidaritet, som idén om ömsesidighet, inte lätt att tillämpa i moderna sammanhang där samhällen har många asymmetriska relationer, exempelvis rik/fattig, majoritet/minoritet, medborgare/invandrare. Skillnaden i idén om solidaritet och politiska strategier utgör en utmaning för politisk agerande och social sammanhållning i Europa. Enligt Stjernø verkar det som att idén om solidaritet har blivit så omfattande som att sakna mening, vilket gör den oanvändbar i just de områden där den är mest behövs.⁴⁰

2.2.2 Hans-Georg Gadamer

Gadamer är främst ihågkommen för hans vetenskapliga insats gällande historiska och litterära förståelsens problem. I sitt arbete inom hermeneutiken drev han tesen att det varken är möjligt eller önskvärt att inneha en absolut objektivitet.⁴¹ Detta innebär att den som tolkar alltid närmar sig ett föremål med en förförståelse, detta oavsett vad föremålet är. Den som tolkar lever inom en tradition och omges av perspektiv som begränsar och bestämmer personens förståelse. Utöver den som tolkar, gäller det att beakta det tolkade verket eller föremålet.

Då vi studerar människor som kulturella varelser ser vi hur det förekommer möten mellan tolkare med olika förståelser. En tolkares förförståelse och tradition utmanas genom ett möte med främmande perspektiv. Utöver att bli utmanad i sin förståelse, möjliggör följande möte att tolkarens förståelse förändras.⁴²

Gadamer påbörjade sin forskning med att teoretisera, men skiftade senare fokus till att adressera specifika sociala och politiska problem samt fråge-

⁴⁰ Stjernø, Steinar, 2005, sid. 203–204.

⁴¹ Hans-Georg, Gadamer, *The Limitations of the Expert*, Misgeld and Nicholson, On Education, 1967, sid. 192.

⁴² Hans-Georg, Gadamer, *Interview: The 1920s, 1930s, and the Present*, in On Education, Poetry and History, ed. Dieter Misgeld and Graeme Nicholson, Albany: State University of New York Press, 1992, sid. 150.

ställningar. Under 1960-talet skrev han en essä där han klagade över förlusten av solidaritet. Han argumenterade för att byråkrati, teknologi och specialisering alltmer hotade att splittra samhällen. Han uppfattade att den offentliga sfären var bristfälligt som konsekvens av ständig betoning på människors skiljaktigheter och dispyter. Gadamer riktade främst sin kritik mot politiker vars kampanjer hade fokus på skiljaktigheter istället för vad folk har gemensamt och enar oss.⁴³

Gadamer användning av begreppet solidaritet grundar sig i antagandet om att solidaritet är grunden i ett medborgerligt liv. Solidaritet behövs därför inte konstrueras eller skapas på nytt, detta trots att solidaritet ibland är svårt att märka av i en kontext. Enligt hans perspektiv står vi därför inför den politiska utmaningen att betona saker vi har gemensamt, för att påvisa den redan existerande solidariteten. Gadamer anser inte att solidaritet är ett universellt fenomen som är baserat på vår gemensamma mänsklighet, vår rationalitet, eller vårt språkbruk. Solidaritet är istället något specifikt hos en historisk rörelse eller kulturell kontext.⁴⁴ Ska en använda sig utav Gadamers perspektiv på solidaritet, gäller det därav att använda det på specifika saker som förenar specifika grupper.

2.2.3 Lawrence Wilde

Wildes teoretiska perspektiv har jag hämtat från hans essä "A 'Radical Humanist' Approach to the Concept of Solidarity" från 2004.⁴⁵ Enligt honom förmedlar begreppet solidaritet en positiv bild av samhörighet och gemenskap, vilket begreppet misslyckas att leva upp till i praktiken. Den gamla drömmen om solidaritet, som ett tillstånd där det existerar universell ömsesidig respekt trots våra olikheter, är samhällen långt ifrån att göra till verklighet.⁴⁶

Wilde anser att solidaritet tar sig uttryck på två olika sätt. Dels genom att det existerar specifik solidaritet som förekommer genom opposition till andra samhällsgrupper. Vidare att det finns en universell tanke av mänsklig soli-

⁴³ Hans-Georg, Gadamer, 1967, sid. 192.

⁴⁴ Hans-Georg, Gadamer, *Gadamer in Conversation*, ed. and trans. Richard E. Palmer, New Haven, Conn.: Yale University Press, 2001, sid. 80.

⁴⁵ Wilde, Lawrence, "A 'Radical Humanist' Approach to the Concept of Solidarity." *Political Studies* 52, no. 1: 162–178. Humanities International Complete, 2004.

⁴⁶ *Ibid.* sid. 162.

daritet, varpå samhällsgrupper världen över anammar målet som metod i sin vardagliga organisering.⁴⁷

Centralt i Wildes teori är att bekänna faktumet att politisk teori måste visa hänsyn till den globala mångkulturismen. Han drar slutsatsen att det är viktigt att skapa en offentlig sfär där människor känner sig fria till att samarbeta med varandra i beslutsfattande processer, i utveckling av kultur och i skapandet av identiteter. Han bekänner att detta må låta vagt, men påstår ändå att detta är en allvarlig utmaning för politiker, akademiker, författare. En utmaning de måste anta ifall de vill bidra till debatten om utveckling och bidra till högre förståelse inom och mellan kulturer. Politiskt engagemang måste börja se bortom nationella institutioner och istället försöka hitta kopplingar till universella institutioner.⁴⁸

Han föreslår radikal humanism som metod för att erbjuda ett tilltalande fotfäste för mänsklig solidaritet. En term han inspirerats av från Erich Fromm. Radikal humanism hade bidragit till att skapa grundläggande sympati och medkänsla till offer för förtryck och exploatering. Radikal humanistisk syn på mänsklig solidaritet arbetar för att motverka en ojämn fördelning av ekonomi och teknologi, samt stödjer grundläggande mänskliga behov hos människor överallt. Genom att tillhandahålla denna radikala politiska inställningen hoppas Wilde att råda bot på det demokratiska underskottet som den ekonomiska globaliseringen åstadkommit, och hjälpa samhällen komma "ikapp".⁴⁹

Wildes teoretiska perspektiv på solidaritet motsätter sig politisk nationalism. Detta grundar sig i åsikten att politisk nationalism utgör ett hot för solidaritet. Enkelt sagt grundar detta sig i tanken att följande form av nationalism är oförenligt med tanken att ha en gränslös universell solidaritet.⁵⁰

⁴⁷ Wilde, Lawrence, 2004, sid. 164.

⁴⁸ Ibid. sid. 175.

⁴⁹ Ibid. sid. 177.

⁵⁰ Ibid. sid. 169.

3 Teori och metod

Centralt för denna studien är begreppet solidaritet, och hur detta begrepp kan analyseras utifrån specifika politiska handlingar. Jag har därav valt att göra en begreppsanalys med Quentin Skinner som inspirationskälla till både metod och teori. Skinners teoretiska perspektiv påstår att politiska språkhandlingar kan tolkas och tillhandahåller en metod för hur detta kan genomföras.⁵¹ Mitt val av metod vilar därav på ett teoretiskt antagande.

Skinners teori påstår att politiska projekten måste anpassas sig så att de kan legitimeras av det normativa språk som följer med en viss ideologi. Språkstudier behöver även studeras inom dess aktuella kontext, samt att en ska betrakta kontexter som en del av en text snarare än motståndare till den.⁵² Slutsatsen av Skinners resonemang är att om språket förändras innebär det också en förändring av idéerna, detta för att kunna legitimera handlingar så som de beskrivs i det nya språket. Det som främst intresserar Skinner är då en språkhandling inte används enligt den gängse uppfattningen av vad ett begrepp står för.⁵³

Att tolka innebär kort sagt ett metodologiskt tillvägagångssätt där en analyserar en språkhandling. Tolkandet görs i syfte att söka efter en betydelse hos språkhandlingen, detta oavsett om språkhandlingen har förekommit i muntlig eller skriftlig form. Enligt Skinner är det nödvändigt att tolka språkhandlingar då alla språkhandlingar, oavsett dess form, är objekt för inneboende komplexitet med tillhörande symboler och allegorier. Genom att tolka bidrar en till att skapa en tillgänglighet för den avsedda mottagaren.⁵⁴

3.1 Teori

⁵¹ Palonen, Kari, *Quentin Skinner: history, politics, rhetoric, Polity*, Cambridge, 2003, sid. 49.

⁵² Ibid. sid 39.

⁵³ Skinner, Quentin, 2002, sid. 82.

⁵⁴ Ibid. sid. 87.

Skinnerns teoretiska perspektiv lägger stor fokus på retoriska strategier i enskilda historiska situationer.⁵⁵ Genom att granska och analysera språkhandlingar har hans teoretiska perspektiv bidragit till ökad förståelse av begreppsliga förändringars retoriska aspekter. Hans teori går ut på att granska språkhandlingar för att främja en analys av retoriska poänger och diskurser, med betoning på att det inte går att göra en tydlig skillnad mellan ord och handlingar. Tanken är inte att en ska kunna definitivt identifiera de sanna intentionerna i en talhandling. Däremot att formulera en rimlig hypotes samt utesluta historiskt omöjliga tolkningar.⁵⁶

Det är enligt Skinnerns teoretiska perspektiv möjligt med begreppsliga förändringar. Detta förekommer ifall det existerar oenigheter i minst ett av följande tre hänseende:

- 1) Hur en vanligtvis använder begreppet, dvs. vilket som är begreppets användningsområde och sammanhang.
- 2) När det är lämpligt att använda begreppet, dvs när de rådande förhållandena är sådana att begreppet passar in.
- 3) Vad en kan göra med begreppet.⁵⁷

Slutgiltigen vill jag betona att Skinner gör en distinktion mellan motiv och intention, vilket är ytterligare en teoretisk ståndpunkt som styr det metodologiska tillvägagångssättet. Han påstår att detta är en distinktion som övrig litteratur och forskning, inom ämnet tolkning, inte ägnar sig åt. Enligt Skinner innebär motiv faktiska eller tänkbara livsomständigheter som kan ha påverkat framförandet av språkhandlingen. Hans teoretiska perspektiv har dock inget intresse av att tolka vilka motiv som kan ha legat till grund till en språkhandling, vilket dels grundar sig i att motiv inte kan utläsas genom enbart en språkhandling.⁵⁸

Vad intentionalitet betyder har jag beskrivit under rubriken tidigare forskning, där jag talade om Austins teoretiska perspektiv. Skinner delar Austins

⁵⁵ Skinner, Quentin, *The foundations of modern political thought. Volume one: The Renaissance*, Cambridge: Cambridge University Press, 1978, sid. 13–14.

⁵⁶ Skinner, Quentin, 2002, sid. 82.

⁵⁷ Ibid. sid. 162

⁵⁸ Skinner, Quentin, *Motives, intentions and the interpretation of texts*, The Johns Hopkins University Press, 1972, sid. 401.

tanke kring att mänsklig kommunikation är starkt beroende av adressatens förmåga att representera en särskild sorts avsikt, det vill säga en talares kommunikativa avsikt. Skinners metodologiska tillvägagångssätt syftar bland annat till att avläsa avsändarens kommunikativa avsikter.⁵⁹

3.2 Metod

Jag har valt att använda Skinner som metod för att analysera de sociala handlingar som tar sig uttryck i mitt primärmaterial. Metodologiska utgångspunkten är att alla uttalanden bör ses som sociala talhandlingar som syftar till retorisk legitimering genom kontextuell manipulation. I enlighet med detta resonemang borde Skinner följaktligen godta att även hans egna uttalanden kan ses som försök till kontextuell manipulation.

Värt att betona är att min metod vilar på ett teoretiskt antagande. Detta innebär i praktiken att mitt val av begreppsanalys som metod tillkommer med ett förfaringsätt som grundar sig i en teori om hur språk fungerar.

Skinner har tagit inspiration från Austins teori att där det finns tre centrala aspekter av en talhandling. De tre centrala aspekterna är:

1. Den *lokuta* aspekten – Vad betyder texten i sig själv? Vad betyder de använda orden? Här fokuserar en på texten och orden så som de är skrivna i texten.⁶⁰ Denna aspekten tar inte hänsyn till kontexten, utan beaktar texten som självstående.⁶¹
2. Den *illokuta* aspekten – Vad betyder framförandet av texten? Vilken handling utförs genom framförandet av texten, är det exempelvis en fråga eller en befallning? Varför skrev författaren som den gjorde? Att studera den illokuta aspekten innebär att ta hänsyn till kontext samtidigt som forskaren kan bilda en uppfattning om författarens intentioner.⁶²

⁵⁹ Skinner, Quentin, 2002, sid. 82.

⁶⁰ Kurunmäki, Jussi, 2005, s. 189.

⁶¹ Skinner, Quentin, *Reason and rhetoric in the philosophy of Hobbes*, Cambridge: Cambridge University Press, 1996, sid. 7–8.

⁶² Ibid.

3. Den *perlokuta* aspekten – Vilken effekt har yttrandet på mottagaren? Hur mottogs eller uppfattades talhandlingen? Den *perlokuta* aspekten är avhängig av mottagaren, samt ligger utom talarens direkta kontroll.⁶³

Det finns två betydelsedimensionerna i min metod, vilket kommer till uttryck i den lokuta och den illokuta handlingen. Den lokuta aspekten kommer jag enbart använda för att tolka förekomsten och betydelsen hos begreppet solidaritet, utan hänsyn till kontext eller mottagaren. Under rubriken primärmaterial har jag beskrivit mitt materials innehåll vilket är synonymt tills betydelse utifrån den lokuta aspekten. I analysen kommer jag inte att göra någon upprepning av detta, utan enbart använda den lokuta aspekten i relation till att tolka betydelsen hos begreppet solidaritet.

Medans den lokuta handlingen innebär att tolka det betydelsemässiga uttrycket syftar den illokuta aspekten på yttrandets pragmatiska betydelse och dess intentioner. Jag kommer främst använda den illokuta aspekten som metod för att tolka språkhandlingen. Min tolkning kommer att vara begränsad av det språkliga uttrycket och görs begriplig genom hänvisning till språkliga uttryck.

Den *perlokuta* handlingen går utöver betydelsen genom att fokusera på vad betydelsen åstadkommer hos mottagaren. Den som tolkar ska föreställa sig vem som kan vara motpart eller deltagare i den kommunikationen som språkhandlingen är delaktig i.⁶⁴ I mitt material har jag tolkat att Europeiska rådet och Ungern utgör varandras primära mottagare, även om det varierar i hur explicit det uttrycks att de tilltalar varandra. Deras kommunikativa tillvägagångssätt gör dock att det tillkommer fler mottagare, exempelvis den internationella publiken och de som berörs av beslutet. Primärt kommer den *perlokuta* aspekten hjälpa mig att analysera hur Ungern reagerar på Europeiska rådets språkhandling och vice versa.

⁶³ Skinner, Quentin, 1996, sid. 7–8.

⁶⁴ Skinner, Quentin, 2002, sid. 116.

4 Analys och diskussion

I det här kapitlet presenterar jag min analys av primärmaterialet. En utgångspunkt som genomsyrar hela analysen, är att alla uttalanden är någon form av språkhandling. För att göra mina tolkningar begripliga, kommer jag att referera till språkhandlingar i primärmaterialet.

4.1 Analys

4.1.1 Den *lokuta* aspekten på Europeiska rådets beslut

I beslutsprotokollet talar det Europeiska rådet om solidaritet utifrån att det är en grundläggande princip som utgör vägledning i unionens agerande i frågor som berör gränskontroll, asyl och invandring.

“According to Article 80 TFEU, the policies of the Union in the area of border checks, asylum and immigration and their implementation are to be governed by the principle of solidarity and fair sharing of responsibility between the Member States, and Union acts adopted in this area are to contain appropriate measures to give effect to this principle.”⁶⁵

Migrationskrisen vid Medelhavet, som främst påverkade frontlinjens medlemmar, ställde krav på unionen att ta sitt solidariska ansvar och besluta om konkreta åtgärder som kunde bidra till att förbättra situationen. Unionens och dess medlemmars åtagande ska praktiseras genom beslut om konkreta åtgärder som påvisar principen om solidaritet, varav det undersökta beslutet utgör ett exempel. Solidaritet ställer alltså krav på hur unionen bör agera, men legitimerar även de beslut

⁶⁵ Council of the European Union, 2015/0209 (NLE), 2015-09-22. sid. 2.

som berör gränskontroll, asyl och invandring, förutsatt att de återspeglar principen om solidaritet.

Ytterligare en betydelse som solidaritet har i protokollet, är att det betonar hur unionen har ett ansvar att tillhandahålla skydd till de som är i behov av det. Enligt protokollet har personerna som beslutet berör ett tydligt behov av att det internationella samfundet tillhandahåller skydd och säkerställer deras rättigheter.

Begreppet återfinns redan i andra stycket i protokollet, vilket jag tolkar som att det varit en av de huvudsakliga principerna som medlemmarna förhållit sig till i beslutsprocessen. Det är även något som kontinuerligt refereras till i hela protokollet. Trots att begreppet är ett av de mest centrala och fungerar som en röd tråd, så görs det aldrig en definition av begreppet solidaritet. Bristen på begreppsdefinition kan uppfattas som att begreppet har en självklar och eftersträvsvärd betydelse i den beslutsprocess som presenteras.

Jag tolkar att solidaritet sammantaget fyller tre olika betydelsedimensioner i protokollet. För det första betyder solidaritet ett ansvar att tillhandahålla skydd till de i behov av det. För det andra är det en princip som betyder ömsesidigt förtroende och ansvarstagande sinsemellan unionens medlemmar. För det tredje är det ett begrepp som legitimerar beslutet.

Enligt Austins teori kan en språkhandling analyseras som mer eller mindre framgångsrik utifrån bland annat dess konventionalitet. Europeiska rådet bedriver en konventionell begreppsanvändning av solidaritet som tar i beaktande vilket normativt språk, tillvägagångssätt och framställning av resultat, som brukar förekomma i likartade processer. Det är inget som framställs eller som kan tolkas som kontroversiellt i protokollet då en enbart utgår ifrån den lokuta aspekten. Begreppet används för att vägleda unionen i frågor som berör gränskontroll, asyl och invandring, vilket är vad protokollet berör. Utifrån Skinner och Austins perspektiv tolkar jag att Europeiska rådet har bedrivit en framgångsrik språkhandling.

4.1.2 Den *illokuta* aspekten på Europeiska rådets beslut

Språkhandlingen är ett beslutsprotokoll som berör alla medlemsstater. Det som medlemsstaterna har beslutat att göra måste implementeras och kommissionen förbehåller sig rätten att vidta juridiska åtgärder ifall beslutets åtaganden inte följs.

Trots detta är språkhandlingen inte utförd på så sätt att det framstår tvingande, utan beslutet är formulerat så att det framstår ha funnits en bakomliggande konsensus till beslutet. Citat från Jean Asselborn, Luxembourgs minister stärker denna tolkning:

“We have an agreement in the Council by a very large majority, a majority going beyond that required by the Treaties. Today's decision reminds us that the European Union is founded on solidarity between member states, but also on solidarity with people in need of protection.”⁶⁶

Jag tolkar att det funnits en kommunikativ avsikt bakom hur Europeiska rådet beskriver betydelsen i beslutet. Beslutet innebär en politisk praktisk utformning i hur unionen ska hantera migrationsströmningarna. Genom att benämna det som ett beslut som verkställdes med stor majoritet, signalerar det att medlemsländerna har en vilja att praktisera och verkställa beslutet. Detta trots att det är ett omfattande beslut, som berör många människor och som ställer flertal krav på medlemsländerna.

Protokollet utgör ett tillägg på beslutet om att fördela 40,000 flyktingar som togs den 22 juli 2015. Rådet noterade att det existerade ett samtycke och en villighet att göra ytterligare solidariska åtgärder för att hantera migrationsströmningarna. Europeiska rådet tar avstamp i denna kontext för att beskriva bakgrund till varför diskussionen om omlokalisering av flyktingar togs upp på nytt, trots att de redan beslutat om konkreta åtgärder tidigare under året.

Rådet skriver att det existerar ett samtycke och en villighet att göra ytterligare solidariska åtgärder. Det tolkar jag som ett strategiskt sätt att benämna en kontext, där rådet vänder en negativ jargong till något i positiv benämning. Faktumet var snarare att det existerade ett missnöje kring ojämn ansvarsdelning och bristfälligt ansvarstagande hos Unionen. Att benämna kritiska röster som samtycke kring och önskan om att göra ytterligare solidariska, är att utöva en fri omtolkning.

⁶⁶ Justice and Home Affairs Council, *Meeting n°3411*, 2015-9-22, <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2015/09/22/> (Hämtad 2016-12-20).

Begreppet solidaritet kan också sägas ha fått en ny laddning. Utifrån den lokuta aspekten har solidaritet en neutral betydelse som beslutet tar avstamp i för att legitimera beslutet men även främja det ansvarstagande medlemmarna har till varandra och de människor som är i behov av skydd. Men utifrån den illokuta aspekten används solidaritets begreppet i sammanhang för att beskriva beslutet som förmånligt. Beslutet blir som en respons på det missnöje som uttryckt att unionen inte tidigare tagit tillräckligt stort ansvar för migrationsströmningarna. Men det är även föredömligt att agera solidariskt sinsemellan medlemsstaterna och det är även föredömligt att tillhandahålla skydd till de i behov av det.

En viktig aspekt att ta hänsyn till är att beslutet inte togs i en kontext där det fanns en hundra procentig konsensus bakom beslutet. Att Europeiska rådet uttrycket att beslutet togs med stor majoritet är förvisso sant, men det förminskar även det högljudda motstånd som fanns gentemot både det första och andra beslutet, inför under och efter beslutet. Protokollet nämner inte heller att detta missnöje och motstånd har funnits. De som inte är medvetna om kontexten kring beslutet, blir därav inte heller upplysta av detta då de läser protokollet, utan lever istället med den felaktiga uppfattningen att beslutsprocessen främst eller enbart har bestått av konsensus mellan medlemsländerna.

Jag tolkar att det måste funnits en kommunikativ avsikt hos Europeiska rådet att inte benämna detta motstånd och istället enbart fokusera på att framhäva positiva aspekter med beslutet. Genom att inte ge utrymme i protokollet för det existerande missnöjet och motståndet, framstår det att beslutet om solidariska åtgärder härstammar från en redan solidarisk union med överensstämmande åsikter. Mottagens perspektiv på att inte bli benämnd i protokollet kommer analyseras vidare utifrån den perlokuta aspekten på protokollet.

Vidare vill jag analysera betydelsedimensionen av solidaritet utifrån hur det används för att påvisa det finns ett solidariskt ansvar att tillhandahålla skydd till de som är i behov av det. Det solidariska ansvaret benämnt till migranter i behov av skydd, inte till flyktingar i behov av det. Värt att tilläga är att ordet flyktingar inte nämns i hela protokollet. Då den illokuta aspekten tar hänsyn till kontext, vill jag tolka varför rådet valt att använda begreppet solidaritet i relation till migranter, istället för i relation till flyktingar.

Det internationella samfundet har flertal traktater och konventioner som syftar till att tillhandahålla skydd för flyktingar. Detta skydds nät är mindre då

det kommer till migranter, som därav har betydligt färre rättigheter att göra anspråk på. För varje rättighet, finns det en korresponderande skyldighet som någon ansvarar för att uppfylla. I detta fallet är skyldighetsbäraren medlemsländerna och Unionen. Jag anser det är logiskt att tolka att det blir lättare att leva upp till sina skyldigheter, om det finns färre skyldigheter att leva upp till. Detta blir fallet då en benämner de i behov av skydd som migranter istället för som flyktingar.

4.1.3 Den *perlokuta* aspekten på Europeiska rådets beslut

I Europeiska rådets beslut tolkar jag att de primära mottagarna är de medlemsländer som namnges i protokollet. Detta är medlemmar som varit med i beslutsprocessen, samt som resultat av beslutet har ett åtagande att leva upp till protokollets krav. Detta är sammanlagt 24 medlemsländer. Värt att betona är att dessa 24 medlemsländerna inte blir benämnda vid namn under själva protokollets gång. Medlemmarna blir först benämnda vid deras namn i fördelningsindexet, som ligger sist i protokollet.

Det ligger utanför talarens direkta kontroll hur mottagaren mottar och uppfattar talhandlingen. Jag tolkar dock att rådet har haft ambitionen att protokollet ska mottas väl av medlemsländerna, en ambition de själva i efterhand verkar uppfattats ha uppnått. Detta är en tolkning jag gör utifrån faktumet att rådet uttryck hur medlemmarna tagit ett enhetligt beslut, vilket talar för att beslutet har mottagits väl av mottagarna. Rådets tolkning av hur medlemmarna mottagit beslutet, tror jag till stor del är verklighetsanknuten. Flertal medlemmarna har enbart yttrat sig positivt till beslutsprocessen och dess slutgiltiga resultat, exempelvis Tyskland och Sverige.

Angela Merkel, Tysklands förbundskansler, uttryckte förre beslutet hur Tyskland är villiga att hjälpa då det kommer till mottagande av folk på flykt och i behov av skydd. Hon betonar dock att det inte är ett ansvarstagande som Tyskland kan ta på sig ensamma, utan Europa måste agera tillsammans för att klara av utmaningen som migrationsströmningarna innebär. Ett abstrakt idéinnehåll som kan tolkas som en efterfrågan på solidaritet. Merkel har dock inte uttryckts sig konkret om beslutet i efterhand, men jag tolkar att hennes efterfrågan om ett solidariskt och gemensamt ansvarstagande inom EU besvaras genom pro-

tokollet. Utifrån den perlokuta aspekten tolkar jag att Merkel, som mottagare, uppfattar talhandlingen som positiv.

Andra medlemmar, har varken uttryckt sig negativt eller positivt, utan hålls sig relativt tysta genom processens gång. Jag tolkar att tystnaden ibland talar för sig själv. I detta fallet, tolkar jag det som att tystnaden främst talar för att medlemsländerna är nöjda med resultatet, och känner att de inte har något att tillägga. Ifall de under processen stått bakom beslutet och därav röstat igenom det, talar det mycket för vilket ställningstagande de har till beslutets betydelse.

Alternativt till att tolka tystnaden som positivt, kan en tolka det som en likgiltighet gentemot beslutet. Detta anser jag dock är mindre troligt, då jag tolkar att det är svårt att som mottagare ha en likgiltighet gentemot ett beslut som ställer krav på en. Då språkhandlingen inte bara berör, utan även ställer faktiska krav på dess mottagare, som vidare kan innebära juridiska konsekvenser om de inte fullföljs, tolkar jag det som att tystnaden med största sannolikhet innebär att mottagaren har en positiv inställning. De som röstade emot beslutet, och som både innan och under processen va negativa gentemot beslutet, tydliggjorde även detta efter beslutet. De som uppfattade talhandlingen negativt var därmed inte tystlåtna av sig.

Jag har valt att tolka Ungerns reaktion för att analysera hur språkhandlingen tolkats kan ha mottagits negativt. Att deras missnöje inte gavs utrymme i protokollet, kan uppfattas som ett försök till att tysta de kritiska rösterna, eller att nedvärdera dem till att inte vara tillräckligt värda för att tas plats. Ungern har tydligt uttryckt hur de anser att EU försöker påtvinga beslut som går emot deras nationella intressen. Ungern är som mottagare kritisk mot både hur talhandlingen är utformad, men även gentemot vilka krav språkhandlingen ställer på Ungern som nation. Ungern har tidigare uttryckt hur de uppfattar att EU sätter sig över/inte tar hänsyn till deras nationella intresse, varav jag tolkar att Ungern uppfattar denna språkhandlingen som ett ytterligare exempel på att det är fallet.

Ungerns respons på beslutet, indikerar hur de försöker använda samma argument som rådet tar avstamp i beslutet, för att förklara hur de mottagit språkhandlingen och hur den följaktligen gick emot deras nationella intressen. Rådet tar i beslutet avstamp i solidaritet för att legitimera omlokaliseringen. Ungern tar även avstamp i begreppet solidaritet, men argumenterar för att solidari-

tet kan uttryckas på många andra sätt än just på det sättet som rådet försöker påtvinga.

Utifrån Austins tolkar jag att Ungern har den kommunikativa avsikten att argumentera emot och påvisa sitt missnöje till beslutet genom att någorlunda anpassa sig till de rådande förhållandena som rådet själv utgått ifrån. Genom att bland annat anamma samma terminologi, gör Ungern sig delaktiga i språkhandlingen för att förmedla sin kommunikativa avsikt. Detta med avsikten att adressera rådet med hur de kritiskt ställer sig till beslutet.

Ytterligare mottagare som hypotetiskt kan analyseras utifrån den perlokuta aspekten, är de 120 000 personer som språkhandlingen beslutat om att omlokalisera. Jag anser dock att det är svårt att analysera hur dessa personer uppfattat beslutet på grund av hur språkhandlingen är utformad. Dessa personer är inte benämnda vid namn, och jag tolkar att beslutsprocessen inte tagits speciellt stor hänsyn till hur dessa personer ser på faktumet att bli omlokaliserade till ett annat land. Hänsyn har främst visats till Italien och Grekland som främst har drabbats av migrationsströmningarna, samt då övriga medlemsländer som nu solidariskt ska hjälpa Italien och Grekland att avlasta dem från denna uppgift. Utifrån mitt val av primärmaterial, hur det är utformat, samt mina forskningsetiska bedömningar, kommer min metod följaktligen inte att användas för att analysera hur dessa personer uppfattat språkhandlingen.

4.1.4 Den lokuta aspekten på Lázárs pressmeddelande

I Lázárs pressmeddelande används begreppet solidaritet för att fylla flertal olika betydelser. Inledningsvis fyller solidaritet betydelsen att det är någon som påvisas genom den ungerska folkomröstning. Det existerar ett enhetligt missnöje hos ungrarna kring EU:s beslut att fördela migranter till Ungern. Därav är folkomröstningen ingen partifråga för Fidesz, utan att det är en fråga som berör hela landet. Lázár talar som att han har förkunskapen kring vad utfallet av folkomröstningen kommer att bli, nämligen att ungrarna är solidariska i sin inställning och inte önskar att EU ska förflytta människor till deras land. Solidaritet är något som redan existerar i Ungern och det kommer att komma till uttryck då ungrarna ska ta ställning i folkomröstningen.

“Hungary’s voters are not anti-EU; they have a problem with Brussels and are not prepared to accept the fact that the European Commission wants to strip Hungary of its right to decide who can live here. This is a question of sovereignty and this is a right that Hungary cannot forego.”⁶⁷

Jag anser att följande citat stärker min tolkning av vad solidaritet betyder i Lázárs pressmeddelande. Här tar han sig rätten att tala åt det ungerska folket och använder solidaritet för att betona den nationalistiska enhetligheten som existerar hos medborgarna.

Solidaritet är ett argument som EU använde för att legitimera beslutet att omfördela i sin språkhandling. Lázár anammar samma terminologi, men lägger en annan betydelse i begreppet. Enligt honom kan solidaritet betyda mycket mer, och behöver inte nödvändigt praktiseras genom att ta emot migranter. Lázár ger exemplet att “guarding the fence is Hungarian solidarity.”⁶⁸ Solidaritet påvisas vara ett mångtydigt begrepp och för ungrarna betyder solidaritet exempelvis att tillsätta gränsvakter vid landsgränsens stängsel.

Ungern har fått kritik från andra EU-medlemsländer, för att de visat ovilja att följa Europeiska rådets beslut. I sin språkhandling avsätter Lázár tid åt att besvara men även att avfärda denna kritik. Lázár väljer att ge begreppet solidaritet en argumenterande betydelse, till Ungerns fördel. Om solidaritet betyder ett öppet mottagande av migranter som ett land blivit tilldelat, borde EU istället skuldbelägga de länder som har bättre ekonomiska förutsättningar men som trots detta väljer att fördela migranter till Ungern. Enligt Lázár är Ungern ett land som har betydligt sämre ekonomiska förutsättningar för att kunna hantera ett mottagande. Detta beskriver Lázár som mer osolidariskt i jämförelse med den kritik som riktats mot Ungerns agerande och ställningstagande.

Sammanfattat tolkar jag att Lázár försöker förmedla hur det finns en grundläggande solidaritet hos de ungerska medborgarna då det kommer till sak-

⁶⁷ Website of the hungarian government, *The Referendum is not a party issue*, 2016-09-29, <http://www.kormany.hu/en/prime-minister-s-office/news/the-referendum-is-not-a-party-issue> (Hämtad 2016-11-16).

⁶⁸ Website of the hungarian government, *The Referendum is not a party issue*, 2016-09-29, <http://www.kormany.hu/en/prime-minister-s-office/news/the-referendum-is-not-a-party-issue> (Hämtad 2016-11-16).

frågor som migration. Ungrarna vet vad som är bäst för deras land och det är följaktligen inte att ta emot migranter. Fidesz är medvetna om detta vilket är anledning till varför deras parti vill ha en folkomröstning. Utifrån att solidaritet fyller denna betydelsen i språkhandlingen, tolkar jag att folkomröstningen inte primärt syftar till folket, utan för att signalera för omvärlden, främst EU, det solidariska ställningstagande som ungrarna har.

4.1.5 Den illokuta aspekten på Lázárs pressmeddelande

Utöver den lokuta aspekten på vad framförandet betyder, så betyder språkhandlingen, utifrån den illokuta aspekten, att Ungern inte tänker ursäktas hur de har agerat och yttrat sig efter beslutet om omfördelning av migranter. Specifikt tänker de inte ursäktas hur de valt att ha en folkomröstning som motsätter sig Europeiska rådets beslut.

Jag tolkar att framförandet av texten är en form av uppmaning till de ungerska medborgarna att vara delaktiga i denna demokratiska processen. Detta i syfte att bevisa för omvärlden och specifikt för EU att landet inte vill tvingas till att ta emot folk. Men det är främst ett framförande som riktar sig till omvärlden som kritiserat Ungern för att ha agerat osolidariskt i omhändertagandet av migranter.

Att framförandet riktar sig mot omvärlden, tolkar jag delvis genom faktumet att språkhandlingen utförs på engelska. Vidare benämns Europeiska medlemsländerna, som exempelvis Tyskland och skandinaviska länder, vilket ytterligare talar för att språkhandlingen riktas sig utöver den ungerska befolkningen. Jag tolkar att det finns en kommunikativ avsikt att bedriva framförandet på ett språk som den avsedda mottagaren har språkkunskaper inom. Detta minimerar chansen för att språkhandlingen kräver omtolkning eller riskeras att misstolkas.

Trots att språkhandlingen tydligt försvarar Ungerns negativa inställning till att behöva ta emot migranter de blivit tillfördelade, vill Lázár betona att detta inte innebär att Ungern är anti-EU. Han gör en skillnad på hur Ungern ställer sig gentemot Europeiska rådets beslut och EU som union. Jag tolkar att Lázár vill att Ungern ska bibehålla de europeiska relationer som de finner gynnsamma. Den kommunikativa avsikten är att försöka förmedla till mottagarna att Ungern faktiskt bidrar till migrationsutmaningen som EU står inför, men på andra sätt än att

ta emot migranter. Genom att försöka övertyga att Ungern är delaktiga i ansvarstagandet, talar Lázár om landet som delaktiga i den europeiska solidariteten, vilket är eftersträvansvärt och efterfrågat.

Utifrån den lokuta aspekten har gränskontroller betydelsen att reglera och kontrollera flödet av personer in till landet. Men utifrån den illokuta aspekten har gränskontrollerna en ny betydelsedimension. Utöver ett stopp på mottagande, betyder det att säkra landet från potentiella terrorister. Lázár uttrar att det bevisligen har varit terrorister som krossat landets gränser, men att denna risken försvinner tack vara landets gränskontroller. Jag tolkar att gränskontrollerna och dess bakomliggande motivering signalerar de nationalistiska strömmarna som finns i landet och påvisar rädslan för det okända.

För att förstå varför Lázár framför språkhandling som han gör, gäller det att både ha förståelse kring vilken kontext som ligger till grund, men även vilken kontext han har förhoppningar om ska bli realitet inom snar framtid. Språkhandlingen utförs cirka ett år efter att Europeiska rådet beslutat om att fördela 1292 migranter till Ungern. För Ungern går beslutet emot deras nationalistiska intressen, och ifall det skulle verkställas skulle det innebära att frånta Ungern deras suveräna rättighet att själva få bestämma vem som ska få bo i landet.

Men den är även framfört i beaktande till den folkomröstningen som snart ska äga rum. En omröstning som är en konsekvens till rådets beslut, och som annars troligen inte skulle ske. Lázár framstår väldigt självsäker i form av vad utfallet kommer påvisa, nämligen att den politiska viljan att ta emot flyktingar saknas i Ungern. Det är ett starkt budskap och vidare svårt att för EU att tvinga igenom ett beslut som ett land sagt nej till i en folkomröstning. Detta trots att fördelningsbeslutet formellt hade stått fast då det är juridiskt bindande för medlemsländerna.

Med hänsyn till denna kontexten bildar jag uppfattningen att Lázár har två primära intentioner i sin språkhandling. Delvis att betona hur folkomröstningen ett solidariskt politiskt agerande som grundar sig i Ungerns grundläggande nationalistiska intressen. Intentionen med detta är att legitimera folkomröstning för omvärlden i hopp om att Ungern ska kunna frångå ett bindande EU-beslut. Om inte i respekt för Ungerns nationalistiska intressen, så bör EU tillåta detta då Ungern erbjuder att bidra till migrationsutmaningen på andra sätt än genom mottagande.

4.1.6 Den perlokuta aspekten på Lázárs pressmeddelande

Avsedda mottagarna tolkar jag primärt är EU och dess medlemsländer. Detta är en tolkning jag fått utifrån att språkhandlingen utförts på engelska, att Lázár benämner EU och specifika medlemsländer vid deras namn, samt att språkhandlingen är utförd som en reaktion på Europeiska rådets beslut. Utgångspunkt som genomsyrar denna delen av analysen är att jag tolkar att Lázárs språkhandling generellt inte mottas väl av de avsedda mottagarna.

Ett av de främsta argumenten till att EU mottar språkhandlingen negativt grundar sig i betydelsen som Lázár ger begreppet solidaritet. En betydelse som skiljer sig markant från EU:s definition av solidaritet. Som tidigare påpekat definieras solidaritet en grundläggande princip inom unionen och som figurerar som vägledning i frågor som berör gränskontroll, asyl och invandring. Jag tolkar hur EU anser att Ungern missbrukar och förvränger innebörden av ett centralt begrepp för att det istället ska främja deras nationalistiska intressen. Vidare utmanas unionens nuvarande och fundamentala struktur till solidaritetsprincipen och gräns, asyl och invandringssystem.

Vidare mottas det dåligt att ett land försöker komma undan ett bindande beslut. Om Ungern tillåts att komma undan det ansvar som de tilldelats, hotar det legitimiteten hos EU:s framtida beslut. Konsekvensen lär bli att medlemsländer i framtiden vill frånga beslut och hänvisar till deras nationella intressen som anledning till varför.

Argumenten som Lázár lägger fram, tror jag generellt tolkas som otillräckliga. Argumentet att Ungern, tillskillnad från andra medlemsländer, inte har de ekonomiska förutsättningarna för att hantera ett mottagande, brister då EU rådet erbjuder en ekonomisk kompensation. Denna ekonomiska kompensationen uttrycks specifikt i rådets beslut:

“Article 10 Financial support

1. For each person relocated pursuant to this Decision:

(a) the Member State of relocation shall receive a lump sum of EUR 6 000;

(b) Italy or Greece shall receive a lump sum of at least EUR 500.”⁶⁹

Merkel är en av mottagarna till språkhandlingen som yttrat sig i hur hon mottar att Ungern erbjuder gränskontroller istället för ett mottagande. Hon anser inte att stängsel eller att vakta det dagligen skulle bidra till att lösa några av de problem som EU står inför då det kommer till migration. Vidare har hon även yttrat att de som principiellt vägrar att ta emot migranter, utgör ett stort hot för Europa.

Efter att ha tolkat den perlokuta aspekten drar jag slutsatsen att det inte är troligt att mottagarna uppfattat Lázárs språkhandling som tillräckligt för att de skulle ändra sin redan kritiska uppfattning av Ungerns agerande. Argumenten som Lázár framför i sin språkhandling uppfattas både som bristfälliga och osolidariska. Jag tolkar att det inte är troligt att Lázárs kommunikativa avsikt skulle bli realitet utifrån hur språkhandlingen mottagits.

4.1.7 Den lokuta aspekten på Orbáns pressmeddelande

I Orbáns pressmeddelande använder han aldrig begreppet solidaritet. Detta gör att den lokuta aspekten kommer att utföras på ett annorlunda sätt än hur den förekommit på tidigare primärmaterial. Dock tolkar jag begreppet solidaritet underförstått kan tolkas utifrån det abstrakta idéinnehållet som tar sig uttryck i Orbáns pressmeddelande.

Orbán inleder sitt pressmeddelande med att tala om hur ungrarna gillar Ungern utifrån hur landet är idag. Att det finns en gemensam kärlek för landet och en gemensam önskan av att inget ska förändras. Ett mottagande innebär inte bara en förändring, utan det utgör även ett terrorhot, hot mot landets säkerhet och landets ekonomi och kulturella identitet.

I Lázárs pressmeddelande betyder ett mottagande för ungrarnas samma som det Orbán ger uttryck för i sitt pressmeddelande. Den stora skillnaden är att han använder solidaritet som begrepp för att tala om den sammanhållningen som existerar sinsemellan ungrarna. Trots att de två politikerna benämner den

⁶⁹ Website of the hungarian government, *The Referendum is not a party issue*, 2016-09-29, <http://www.kormany.hu/en/prime-minister-s-office/news/the-referendum-is-not-a-party-issue> (Hämtad 2016-11-16).

ungerska samanhållningen med olika ord, talar de båda om samma abstrakta idéinnehåll. Utifrån detta tolkar jag att Orbán talar om solidaritet, trots att han aldrig explicit använder begreppet.

Orbán yttrar att ifall Grekland och Italien hade tillämpat den ungerska migrationspolitiken, som grundar sig i att fokusera på försvar, så hade migrationsproblematiken aldrig uppstått från första början. Den huvudsakliga anledningen till att Europa står inför följande utmaning grundar sig i att länder som Grekland och Italien inte skyddat sina gränser ordentligt. Hans ordval grundar sig i att försöka påvisa hur problemet egentligen härstammar i dålig politisk försvarspraktik, inte i hur Ungern efterföljande valt att förhålla sig till andras misstag.

“The problem in Europe would not have come into existence and would not be continuously regenerated if Greece protected its southern borders in accordance with the international agreements it has signed.”⁷⁰

Orbán föreslår att Europa ska ha en gemensam militärstyrka som syftar till att försvara de europeiska gränserna och förhindra att folk på flykt ska kunna ta sig in i Europa. Att förespråka ett gemensamt ansvar och samarbete, tolkar jag är ett sätt att förespråka en europeisk solidaritet. Detta är ett förslag som utgår från uppfattningen att alla europeiska länder värnar om Europa och har ambitionen av att skydda det. En militärstyrka som grundar sig i en solidarisk förpliktelse till sin kontinent, är hur Orbán föreslår att EU ska verka för solidaritet.

Språkhandlingen har flertal betydelsedimensioner, allt från att skuldbelägga andra länder till att betona ungrarnas starka nationalism och samanhållning. Men den huvudsakliga betydelsen är att betona hur Ungern vägrar att se Europeiska rådets beslut bli politisk verklighet i landet.

“European laws enabling Brussels to relocate migrants in Hungary must not be allowed to see the light of day.”⁷¹

⁷⁰ Website of the hungarian government, *If we give in to Brussels, Hungary will change*, 2016-09-27, <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/if-we-give-in-to-brussels-hungary-will-change> (Hämtad 2016-11-18).

⁷¹ Website of the hungarian government, *If we give in to Brussels, Hungary will change*, 2016-09-27,

Detta argumenteras utifrån att det både existerar en ovilja till mottagande, men att det vidare är skadligt för landet. Då Ungern inte kan hållas ansvariga för att Europa står inför denna migrationsutmaningen, bör de inte behöva ta del av vad som anses vara negativa konsekvenserna.

4.1.8 Den illokuta aspekten på Orbáns pressmeddelande

Handlingen som utförs genom framförandet av talhandlingen syftar till att legitimera varför Ungern vägrar att gå med på den omlokaliseringen som Europeiska rådet beslutat om. Detta grundar sig fundamentalt i åsikten att landet är bra i dagsläget och det inte är eftersträvansvärt att förändra på något. Om Ungern viker sig och går med på EU:s krav kommer detta dock bli konsekvensen. Dessa förändringar hade varit skadliga för medborgarna utifrån sociala, ekonomiska och rättsliga perspektiv.

Det är en hård jargong som råder i hela språkhandlingen. Det ges inte utrymme för självkritik, utan enbart för att avfärda all kritik och dirigera den vidare till unionen eller specifika medlemsländer. Orbán legitimerar landets politiska ställningstagande med en självsäkerhet, vilket jag tolkar är en form av retorisk strategi för att rättfärdiga sig själv, sitt parti och sitt lands, men även att tysta kritiken.

Jag tolkar att Orbán ser framförandet av språkhandlingen som ett uttryck för mod och självsäkerhet. Han förmedlar att han är mån om vad som är bäst för Ungern, och att han vägrar ge upp på sina ideologiska värderingar för att tillfredsställa EU eller de medlemsländer som kritiserat honom eller Ungern. Han har uppfattningen att ungrarna står bakom hans språkhandling, samt vad han förespråkar att folk bör rösta i folkomröstningen. Men även att det finns andra länder som beundrar Ungern för deras politiska praktik. Ungerns politik är enligt Orbáns eftersträvansvärd och gynnsam för Ungern, men även för andra EU-länder. Följande citat tycker jag stärker denna tolkningen:

<http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/if-we-give-in-to-brussels-hungary-will-change>
(Hämtad 2016-11-18).

“He noted that the “braver politicians in Germany and Austria” are saying that what the Hungarians are doing is good for both Germany and Austria.”⁷²

Genom att vara självsäker i sitt ställningstagande, och aldrig ge uttryck för ånger eller tveksamhet, tolkar jag att Orbán har förhoppningar av att få gehör från andra länder med nationalistiska politiska strömningar eller politik som är kritisk gentemot ett mottagande av migranter eller flyktingar. Detta är främst en tolkning jag efter att ha studerat den kontexten som Orbán tar avstamp i. Han vet att han redan har stöd från övriga Visegrad länder och ”braver politicians in Germany and Austria”. Jag tolkar att hans intention är att få sympati från ytterligare länder eller deras politiker vars ideologi även genomsyras av nationalistiska värderingar.

Tidigare under året hade Storbritannien haft en folkomröstning gällande om de skulle stanna kvar eller lämna EU, där ett av de främsta argumenten för att lämna EU var för att slippa invandringen och själva kunna kontrollera sina gränser. Utifrån den illokuta aspekten tolkar jag att följande kontext kan ha motiverat Ungern till att själva ha en folkomröstning.

Vidare försöker Orbán förmedla att Europa faktiskt inte står inför en migrationskris:

“According to Mr. Orbán, what we see today is not a migrant crisis, but part of a massive population movement, and “this is just the vanguard”; the truly intense pressure on Europe will occur “when the millions of people in Central Africa also start moving.”⁷³

Jag tolkar att Orbán har den kommunikativa avsikten att förminska något som EU finner problematiskt. Om problematiken som diskuteras egentligen inte har något eget värde, då finns det inte någon poäng med att fortsätta diskutera det. Poängen med EU:s beslut om omlokalisering försvinner ifall Europa inte befinner sig i en

⁷² Website of the hungarian government, *If we give in to Brussels, Hungary will change*, 2016-09-26, <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/if-we-give-in-to-brussels-hungary-will-change> (Hämtad 2016-11-18).

⁷³ Website of the hungarian government, *If we give in to Brussels, Hungary will change*, 2016-09-26, <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/if-we-give-in-to-brussels-hungary-will-change> (Hämtad 2016-11-18).

kris. Det är vidare svårt att kritisera Ungerns ställningstagande ifall en köper tanken att Europa inte befinner sig i en kris.

4.1.9 Den perlokuta aspekten på Orbáns pressmeddelande

Att förminska någons problem eller tankeställning mottas sällan positivt. Vidare är det problematiskt då mottagarna, exempelvis EU, faktiskt har statistik på sin sida som påvisar att migrationsströmmarna är större än vad de varit tidigare år. Det finns även statistisk från andra organ, som exempelvis UNHCR, som indikerar att det ökade antalet människor på flykt satte Europas asyl- och mottagnings-system på prov. Majoriteten av mottagarna till Orbáns pressmeddelande ansågs att det krävdes av europeiska länder att sitt solidariska ansvar för att bidra till att underlätta mottagandet, ett ansvar Ungern bortsåg från.

Innan språkhandlingen tolkar jag att EU hade uppfattningen av att Ungern agerat bristfälligt och osolidariskt. Jag tolkar att deras uppfattning bara blivit mer kritisk efter att Orbán utfört sin språkhandling. Att Ungern fortsätter att frånsäga sitt ansvar och kämpar för att komma undan ett bindande beslut uppfattas vara ett bristfälligt och osolidariskt agerande.

Precis som i Lázárs språkhandling, tolkar jag att det är samma primära mottagare. För EU handlar Orbáns språkhandling om en principiell fråga, där union inte kan acceptera att ett medlemsland utöver en språkhandling som motsätter sig deras bindande beslut. EU:s legitimitet riskerar att ifrågasättas ifall Ungern slipper fullfölja ett bindande beslut och risken finns att andra medlemsländer anammar likartat beteende.

EU syftar till att främja allt från frihandel till fri rörlighet för personer. Men för ett fungerande samarbete krävs det någorlunda vänskapliga samarbeten, eller iallafall samarbeten som inte är fientliga. Jag tolkar att Europeiska rådet och flertal medlemsländer, som exempelvis Tyskland, uppfattar att Orbán bedriver en språkhandling där han inte beaktar de konventionella tillvägagångssätten som är till att föredra då det kommer till mellanstatliga samarbeten. Att inte beakta konventionella tillvägagångssätt är enligt Austin ett sätt att minimera chansen för att ens språkhandling mottas positivt.

4.2 Diskussion

I enlighet med Gadammers teoretiska perspektiv påbörjade jag skrivandet av denna uppsatsen med en förförståelse. Jag hade förförståelsen att Ungern skulle använda solidaritet för att anamma samma terminologi som beaktas som konventionellt tillvägagångssätt i EU sammanhang, men även för att finare benämna deras främlingsfientliga politik.

I efterhand har jag dock inte ändrat min förförståelse speciellt mycket. Jag anser att fortfarande att Ungern utövar en främlingsfientlig politik, vilket jag anser kommer till uttryck i deras språkhandlingar. Detta är en åsikt jag främst grundar i faktumet att politiker som Lázár och Orbán gör en liknelse mellan immigration och terrorism. Utifrån Gadammers teoretiska perspektiv tolkar jag att följande politiker har en förförståelse av migranter.

Gadamer har uppfattningen att det finns möjlighet för att förändra sin förståelse ifall den utmanas genom ett möte med ett främmande perspektiv. Efter att ha studerat följande språkhandlingar har jag dock svårt att se hur detta skulle bli realitet. I mina ögon utmanas både EU:s och Ungerns förståelse i denna politiska debatten, men ingen verkar ha ändrat sin förståelse eller ens ha haft ambitionen för det.

Trots att min analys inte i alla hänseenden stämmer överens med Gadammers teoretiska perspektiv ser jag vissa liknelser. Gadamer påstår att solidaritet inte är ett universellt fenomen, vilket min analys även indikerar. Trots att EU talar om att det finns en form av europeisk solidaritet, en begreppsanvändning som juridiska dokument stärker, så är det svårt att tala om universell solidaritet när medlemsländer motsätter sig dess betydelse. I slutändan spelar det ingen roll att beslutet röstades igenom med majoritet, eller att beslutet skulle vara ett bevis på europeisk solidaritet. Faktumet kvarstår att flertal medlemsländer motsatte sig begreppsanvändningen i Europeiska rådets språkhandling, vilket bevisar att det inte existerar en gängse uppfattning av vad begreppet betyder.

Detta betyder dock inte att solidaritet inte förekommer, eller att det inte skulle kunna vara grundläggande i samhällskontexter. Jag tolkar istället att begreppet är komplext, det har olika betydelser för olika personer som vidare använder det med olika intentioner. Vad som kan ligga till grund för de olika be-

greppsanvändningar av solidaritet framkommer vagt i min analys. Jag anser att jag har varit begränsad i mitt arbetssätt utifrån uppsatsens omfattning. Skinners metodologiska perspektiv hade gynnats om jag haft mer utrymme för att analysera kontextuella förhållanden.

Efter att ha genomfört min analys ser jag flertal likheter med min tolkning och Wilders teoretiska perspektiv. Alla språkhandlingar använder begreppet solidaritet med positiv värdeladdning utifrån egna intentioner, medan språkhandlingar som motsätter sig deras egen begreppsanvändning används som en negativ benämning. Ungern förespråkar flexibel solidaritet, nämligen att länder ska kunna få bidra på sitt eget sätt. Vill Ungern inte ta emot migranter kan de istället bidra genom att exempelvis finansiera gränsvakter. EU däremot använder solidaritet för att beskriva det grundläggande värde som ska genomsyra den europeiska asylpolitiken, ett ömsesidigt förtroende och ansvarstagande.

Wildes teoretiska perspektiv talar för att politik bör ta hänsyn till den globala mångkulturismen. Jag tolkar att det är Europeiska rådets ambition att förmedla till omvärlden hur de tar deras solidariska ansvar genom att besluta om en omlokalisering. Det är ett beslut som har intentionen att indikera hur unionen tar hänsyn och ansvar för människor som flyr från andra världsdelar i behov av skydd. Men det är även ett beslut som först tas efter att ha diskuterats med medlemsländerna, och som först verkställs efter en demokratisk process som krävde majoritet av de röstberättigade. Sedan kan en även vända på det och tolka att EU inte tar hänsyn till den globala mångkulturismen genom att de visar hänsyn till att medlemsländer motsätter sig beslutet och inte vill se att det blir verklighet.

I enlighet med Stjernøs teoretiska perspektiv indikerar min analys att det inte går att tala om solidaritet som en enda eller enhetlig idé. Vidare även att Europa står inför utmaningen att inkludera eller omfatta fattiga, minoriteter eller invandrare. Vi ser motsättningar inom Europa kring vad solidaritet innebär och hur principen bör återspeglas i medlemsländernas politiska praktik. Men vi ser även hur de som är i behov av skydd blir offer för att det finns skilda uppfattningar kring solidaritet.

Jag anser att min forskning bidrar till att illustrera hur det finns skillnader i synen på begreppet solidaritet och hur detta kan exemplifieras genom att granska specifika språkhandlingar. Min forskning bidrar även till att illustrera

hur dessa motsättningar försvårar för unionen att agera i krävande situationer där det efterfrågas ett ansvarskrävande.

I ljuset av resultatet som framkommer i min analys anser jag att det finns möjlighet för ytterligare undersökningar. Jag anser att ytterligare undersökningar bör göras då det kommer till de kontextuella förhållandena. I denna uppsats görs det inte på djupgående nivå, utan relativt ytligt och övergripande. Det hade exempelvis varit intressant att djupare analysera de nationalistiska ideologierna som tar sig uttryck i Ungerns politiska klimat, eller kontextuella förhållanden som ligger till grund för att solidaritet finns med i EU fördrag. Ytterligare exempel på hur min forskning hade kunnat vidareutvecklas är genom att analysera hur Europeiska rådets beslut verkställdes efter att beslutet fattades.

5 Sammanfattning

Solidaritet är införlivat i EU:s fördrag, där det föreskrivs hur EU:s politik inom gränskontroll, asyl och invandring ska återspeglas av solidaritetsprincipen. Behovet av solidaritet, när det gäller gränser, asyl och migration, grundar sig delvis från faktumet att vissa medlemsstater har fler asylsökande än andra, vissa har svårare att klara av ett mottagande på grund av geografiska, ekonomiska eller andra skäl. Utifrån hur solidaritet definieras i EU:s fördrag, finns det en rad åtgärder som kan tillämpas för att främja solidaritetsprincipen, exempelvis finansiellt stöd, omplacering, gemensam handläggning och så vidare.

Europeiska rådets beslutsprotokoll är en språkhandling med intentionen att införliva solidaritetsprincipen utifrån hur den föreskrivs i EU fördrag. Språkhandlingen framfördes under 2015 då Europas kontextuella förhållanden bestod av ökat antal personer i behov av skydd flydde till frontlinjens medlemsländer. Språkhandlingen fyller betydelsen att det fram tills 2017 existerar ett juridiskt bindande dokument som verkar för exceptionell och tillfällig omlokalisering av migranter. Det finns den kommunikativa avsikten att förmedla hur unionen tar ett solidariskt ansvarstagande i enlighet med dess förpliktelser. Språkhandlingen uppfattades övergripande positivt av mottagarna, men det fanns medlemsländer som var negativa gentemot Europeiska rådets språkhandling, exempelvis Ungern.

Språkhandlingarna från Ungern utgör en respons på Europeiska rådets språkhandling. Deras språkhandling betyder ett förtydligande kring det enhetliga missnöjet till beslutet och den grundläggande solidariteten som existerar hos de ungerska medborgarna då det kommer till sakfrågor som migration. Ungrarna anses veta vad som är bäst för deras land och det är följaktligen inte att ta emot migranter. Både Lázár och Orbán är medvetna om detta vilket är anledning till varför de framför sina språkhandlingar. Deras språkhandlingar har den kommunikativa avsikten att signalera detta för omvärlden, främst EU.

Denna sammanfattning är ett resultat av vad som framkommit i ljuset av Skinners teori och metod. Min analys påvisar att begreppet solidaritet har olika betydelser beroende på vilken språkhandling man analyserar, samt vilken metodologisk aspekt

man tolkar utifrån. Begreppet solidaritet kan även underförstått framgå trots att det inte explicit uttrycks, vilket kommer till uttryck i min tolkning av Orbáns språkhandling. Det som främst intresserar Skinner är då en språkhandling inte används enligt den gängse uppfattningen av vad ett begrepp står för. I min analys tolkar jag att Ungern bryter mot den gängse uppfattningen av vad solidaritet betyder, vilket grundar sig i oenighet kring begreppets användningsområde och betydelse.

Jag tolkar att grundstommen i debatten hur solidaritet ska återspeglas i politisk praktik, samt dess begreppsanvändning, bottnar i debattörernas skilda politiska ståndpunkter. Det är skilda åsikter kring migranternas betydelse, medlemsländers roll och ansvarstagande i mottagandearbetet. Min analys indikerar att politiska språkhandlingar som tar avstamp i nationalkonservativa värderingar, är mer negativa gentemot tanken att omfördela det ökade antalet migranter i behov av skydd sinsemellan EU:s medlemsländer. Jag vill dock påpeka att detta en generaliserad induktiv slutsats ur en begränsad mängd data.

I slutändan använder alla språkhandlingar solidaritet i positiv benämning, medan osolidarisk används som en negativ benämning om till exempel personer, länder och värderingar. Den stora skillnaden är om begreppsanvändningen har avsikten att tala för eller emot ett mottagande av migranter. EU talar om solidaritet som grundläggande värde som ska genomsyra den europeiska asylpolitiken, ett ömsesidigt förtroende och ansvarstagande. En princip som anses utövas då Europeiska rådet beslutar om omfördelning av migranter sinsemellan medlemsländerna. Ungern använder däremot solidaritet för att tala emot en omfördelning och mottagande av migranter. Solidaritet anses kunna praktiseras politisk på andra sätt, varav EU agerar osolidariskt genom att inte ta hänsyn till deras ståndpunkt och istället försöka påtvinga landet att ta emot migranter.

Referenser

- Austin, J. L., Urmson, J. O. & Sbisà, Marina., *How to do things with words [Elektronisk resurs]*, 2nd ed., Clarendon, Oxford, 1975.
- BBC NEWS, *Results, UK votes to LEAVE the EU*, 2016-6-24
http://www.bbc.com/news/politics/eu_referendum/results (Hämtas 2016-12-11).
- Bergström, Göran – Boréus, Kristina, 2005. Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys. Lund: Studentlitteratur.
- Byström, Gabriel, *Tystnadens triumf*, Ordfront, Stockholm, 2014.
- European Commission, *Relocation and Resettlement: EU Member States urgently need to deliver*, 2016-03-16, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-829_en.htm (Hämtad 2016-11-05).
- Fredrik Önevall, SVT, *Fosterland*, Dokumentärserie, Publicerat 25 januari 2015 <http://www.svt.se/fosterland/nationalistiska-partier-vaxer-i-europa/>
- Goldner Lang, I. (2013). *IS THERE SOLIDARITY ON ASYLUM AND MIGRATION IN THE EU?*. Croatian Yearbook Of European Law & Policy.
- Hans-Georg Gadamer, *Gadamer in Conversation*, ed. and trans. Richard E. Palmer, New Haven, Conn.: Yale University Press, 2001.
- Hans-Georg Gadamer, "Interview: The 1920s, 1930s, and the Present", 1986, in *On Education, Poetry and History*, ed. Dieter Misgeld and Graeme Nicholson, Albany: State University of New York Press, 1992.
- Hans-Georg Gadamer, *The Limitations of the Expert*, Misgeld and Nicholson, *On Education*, 1967.
- Justice and Home Affairs Council, *Meeting n°3411*, 2015-09-23, <http://www.consilium.europa.eu/en/meetings/jha/2015/09/22/> (Hämtad 2016-12-20).
- Kant, Immanuel & Reiss, Hans Siegbert., *Kant: political writings*, 2nd, enl. ed., Cambridge University Press, Cambridge, England, 1991.
- Kurunmäki Jussi i Bergström, Göran & Boréus, Kristina (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 2., kap 5

- Begreppshistoria [omarb.] uppl., Studentlitteratur, Lund, 2005.
- Lukes, Steven, *Émile Durkheim: his life and work : a historical and critical study*, Penguin, London, 1972.
 - Migrationsverket, *Fakta om att söka asyl*, 2013-12-11, <http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-asylsokande/Fakta-om-att-soka-asyl.html> (Hämtad 2016-12-23).
 - Migrationsverket, *Fakta om migration*, 2014-04-14, <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration.html> (Hämtad 2016-12-12).
 - Nigel Farage, Sunday Express, *Why we must vote LEAVE in the EU referendum*, publicerad 2016-6-21. <http://www.express.co.uk/comment/expresscomment/681776/nigel-farage-eu-referendum-brexit-vote-leave-independence-ukip> (Hämtad 2016-12-20).
 - Palonen, Kari, 2003. Quentin Skinner. History, politic, rhetoric. Cambridge: Polity Press.
 - Rousseau, Jean-Jacques, *Discourse on the origin of inequality*, Dover Publications, Mineola, N.Y., 2004[1910].
 - Skinner, Quentin, *Motives, intentions and the interpretation of texts*, The Johns Hopkins University Press, 1972.
 - Skinner, Quentin, *Reason and rhetoric in the philosophy of Hobbes*, Cambridge: Cambridge University Press, 1996.
 - Skinner, Quentin, *The foundations of modern political thought. Volume one: The Renaissance*, Cambridge: Cambridge University Press, 1978.
 - Skinner, Quentin, *Visions of Politics. Volume I: Regarding Method*. Cambridge: University Press, 2002.
 - Stjernø, Steinar, *Solidarity in Europe: the history of an idea*, Cambridge University Press, Cambridge, 2005.
 - Svenska Akademiens Ordbok, *Hermeneutik*, Publicerad 1931, http://www.saob.se/artikel/?seek=hermeneutik&pz=2#U_H801_11431 (Hämtad 2016-11-19).
 - The Federal Chancellor, Bundeskanzlerin, *Angela Merkel*, https://www.bundeskanzlerin.de/Webs/BKin/EN/AngelaMerkel/Profile/profile_node.html (Hämtad 2017-01-02).

- UNHCR, The UN Refugee Agency, *Global trends forced displacements in 201*, 2016-06-20, <https://s3.amazonaws.com/unhcrsharedmedia/2016/2016-06-20-global-trends/2016-06-14-Global-Trends- 2015.pdf> sid. 7. (Hämtad 2016-12-11).
- UNHCR, The UN Refugee Agency, *Refugees/Migrants Response – Mediterranean*, 2016-01-01, <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php> (Hämtad 2016-12-10).
- Website of the hungarian government, *If we give in to Brussels, Hungary will change*, 2015-9-22, <http://www.kormany.hu/en/the-prime-minister/news/if-we-give-in-to-brussels-hungary-will-change> (Hämtad 2016-11-18).
- Website of the hungarian government, *The Referendum is not a party issue*, 2016-9-29, <http://www.kormany.hu/en/prime-minister-s-office/news/the-referendum-is-not-a-party-issue> (Hämtad 2016-11-16).
- Wilde, Lawrence, "A 'Radical Humanist' Approach to the Concept of Solidarity." *Political Studies* 52, no. 1: 162-178. Humanities International Complete, 2004.

Juridiska dokument:

- Council of the European Union, 2015/0209 (NLE), *COUNCIL DECISION (EU) of establishing provisional measures in the area of international protection for the benefit of Italy and Greece*, 22 September 2015.
- Konvention angående flyktingars rättsliga ställning, GA res. 429 (V), 28 juli 1951.
- Treaty establishing a Constitution for Europe (final text), OJ C 310, 16 December 2004.